ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Filipa Dienstbiera v právní věci žalobce: **E. P.,** zastoupený Mgr. Miloslavem Jančíkem, advokátem se sídlem B. Němcové 432, Zlín, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení,** Křížová 1292/25, Praha 5, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 11. 2015, č. j. X, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 10. 5. 2017, č. j. 41 Ad 3/2016 – 47,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalované se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce se stal od 23. 6. 2000 poživatelem částečného invalidního důchodu dle § 44 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“ či „ZDP“) ve znění do 31. 12. 2009. Od té doby nárok na částečný invalidní důchod žalobci trval s tím, že v mezidobí opakovaně žádal o přiznání plného invalidního důchodu. Plně invalidním však nebyl uznán, neboť se u něho nejednalo o pokles soustavné výdělečné schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 66%.

[2] Od 1. 1. 2010 byl částečný invalidní důchod žalobce považován za důchod pro invaliditu II. stupně.

[3] Dne 11. 3. 2010 uplatnil žalobce žádost o změnu výše invalidního důchodu z důvodu zhoršení zdravotního stavu. Jeho žádosti bylo vyhověno tak, že od 1. 4. 2010 byla u něho konstatována invalidita III. stupně a na základě této skutečnosti mu byl od tohoto data zvýšen invalidní důchod.

[4] Prostřednictvím Veřejného ochránce práv žalobce zpochybnil datum vzniku invalidity III. stupně. Následně byla provedena mimořádná kontrolní lékařská prohlídka, jejímž výsledkem byl posudek OSSZ Brno – venkov ze dne 26. 3. 2015, který konstatoval plnou invaliditu žalobce dle § 39 odst. 1 písm. a) ZDP od 18. 12. 2008 do 31. 12. 2009, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti nejméně o 66%. Od 1. 1. 2010 byl žalobce invalidní dle § 39 odst. 2 písm. c) ZDP pro invaliditu III. stupně.

[5] Na základě uvedeného posudku účastník řízení dne 20. 4. 2015 uplatnil u OSSZ žádost o plný invalidní důchod s datem přiznání od 18. 12. 2008, která byla rozhodnutím č. I ze dne 30. 6. 2015, č. j. X, zamítnuta a to pro nesplnění potřebné doby pojištění. Žalobci tedy nadále od 18. 12. 2008 do 31. 12. 2009 náležel částečný invalidní důchod.

[6] Rozhodnutím č. II ze dne 30. 6. 2015, byl žalobci zvýšen od 1. 1. 2010 invalidní důchod pro invaliditu II. stupně na invalidní důchod pro invaliditu III. stupně.

[7] Proti těmto rozhodnutím podal žalobce námitky. Žalovaná v záhlaví popsaným rozhodnutím k námitkám žalobce změnila výrokem I. prvostupňové rozhodnutí č. I tak, že pro nesplnění podmínek ustanovení § 38 písm. a) ZDP ve znění účinném do 31. 12. 2009 se žádost účastníka řízení o plný invalidní důchod zamítá s odůvodněním, že v rozhodném období před vznikem invalidity nezískal dostatečnou dobu pojištění. Výrokem II. zamítla žalobcovy námitky a potvrdila prvostupňové rozhodnutí č. II.

[8] Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu ke Krajskému soudu v Brně.

[9] Krajský soud nechal v rámci soudního řízení znovu posoudit zdravotní stav a schopnost výdělečné činnosti žalobce a to posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „PK MPSV" či „posudková komise"). Posudek byl vypracován dne 13. 4. 2016.

[10] Krajský soud v odůvodnění rozsudku uvedl, že posudková komise zasedala ve složení, jaké jí ukládá zákon a měla k dispozici všechny odborné lékařské zprávy o zdravotním stavu žalobce. Posudek považoval za úplný a objektivní. Detailně pak zopakoval závěry posudkové komise, na jejichž základě shledal, že žaloba není důvodná a proto ji zamítl.

[11] Proti rozhodnutí krajského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost.

II. Kasační stížnost

[12] Stěžovatel v kasační stížnosti namítá, že jeho zdravotní stav nebyl posouzen úplně, správně a přesvědčivě.

[13] Nesouhlasí se závěrem soudu, že jeho stav odpovídá plné invaliditě až ode dne 18. 12. 2008 a tvrdí, že jeho zdravotní stav odpovídal plné invaliditě již ode dne 23. 6. 2000.

[14] Stěžovatel namítá, že krajský soud vyšel při svém rozhodování pouze z posudku PK MPSV ze dne 13. 4. 2016. Závěry tohoto posudku však dle stěžovatele nekorespondují se závěry lékařských zpráv, ze kterých při svém hodnocení posudková komise vycházela, ani s faktickým stavem stěžovatele. Stěžovatel uvádí, že má stejně závažné zdravotní problémy již od roku 2000. Komise dle jeho názoru nezhodnotila dostatečně úplně jednotlivé složky hodnocení pro korektní odraz posouzení invalidity. Dále se Komise nikterak nevypořádala s poškozením sluchu stěžovatele, ačkoliv byl na základě této vady nesčetněkrát odmítnut na pracovním pohovoru a s jeho vysokým krevním tlakem.

[15] Dále namítá, že na základě posudku o invaliditě, č. j. LPS/2010/1062-ZN_CSSZ, bylo zhodnoceno, že jeho nárok na invaliditu III. stupně vznikl ke dni 1. 4. 2010, ačkoliv posudková komise vycházela mimo jiné z lékařské zprávy Mgr. K. ze dne 18. 12. 2008, na jejímž základě došlo k přehodnocení zdravotního stavu stěžovatele v navazujícím řízení, což svědčí o ne vždy správně a korektně zjištěném zdravotním stavu stěžovatele.

[16] Krajský soud se dle stěžovatele s jeho námitkami nevypořádal, když bez dalšího odkázal ve svém odůvodnění na závěry učiněné posudkovou komisí. Povinností soudu bylo dle stěžovatele prokázat, proč uvěřil závěrům posudkové komise a nikoliv jeho tvrzením.

[17] Ke kasační stížnosti se vyjádřila též žalovaná. Ve svém vyjádření zrekapitulovala skutkový stav a uvedla, že zdravotní stav stěžovatele byl zjištěn a posouzen zcela objektivně. Poukázala na to, že výrok soudu je závislý na posudku PK MPSV, která je ze zákona povolána zpracovat posudkový závěr o zdravotním stavu a invaliditě pojištěnců při přezkumném soudním řízení a její závěr je pro soud závazný.

III. Posouzení věci nejvyšším správním soudem

[18] Kasační stížnost je projednatelná, na základě posouzení uvedeného níže však Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že není důvodná.

[19] Stěžovatel namítal nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu pro nedostatek důvodů, neboť se dle stěžovatele dostatečně nevypořádal s jeho námitkami.

[20] Nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů je dána především tehdy, opřel-li soud rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem (viz např. rozsudek ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 – 75, č. 133/2004 Sb. NSS), nebo pokud zcela opomenul vypořádat některou z námitek uplatněných v žalobě (viz např. rozsudek ze dne 27. 6. 2007, č. j. 3 As 4/2007 – 58, rozsudek ze dne 18. 10. 2005,

č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, č. 787/2006 Sb. NSS, či rozsudek ze dne 8. 4. 2004, č. j. 2 Afs 203/2016 - 51). Podobně je např. již zmíněným rozsudkem č. j. 2 Ads 58/2003 – 75 vymezena nepřezkoumatelnost pro nesrozumitelnost tak, že za nesrozumitelné je třeba obecně považovat takové rozhodnutí soudu, z jehož výroku nelze zjistit, jak vlastně soud ve věci rozhodl, tj. zda žalobu zamítl, odmítl nebo jí vyhověl, případně, jehož výrok je vnitřně rozporný. Pod tento pojem spadají i případy, kdy nelze rozeznat, co je výrok a co odůvodnění, kdo jsou účastníci řízení a kdo byl rozhodnutím zavázán.

[21] K nepřezkoumatelnosti rozsudků správních soudů i rozhodnutí správních orgánů je pak Nejvyšší správní soud povinen přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[22] Námitky v žalobě, s nimiž se krajský soud údajně nevypořádal, směřovaly proti nesprávnému zhodnocení stěžovatelova zdravotního stavu. K tomu je třeba uvést, že v daném případě se jedná o spor ohledně důchodu podmíněného dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem a rozhodnutí soudu závisí především na jeho odborném lékařském posouzení. V přezkumném soudním řízení ve věcech důchodového pojištění posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost občanů podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. v platném znění Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tímto účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003 - 54, č. 511/2005 Sb. NSS).

[23] Správní soud sám zdravotní stav žadatele o invalidní důchod nepřezkoumává. Nejsou-li namítány jiné vady řízení, správní soud v řízení o správní žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity a změny jejího stupně, resp. v řízení o kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu, ověřuje pouze to, zda posudek příslušné posudkové komise, o nějž se opírá správní rozhodnutí, je úplný a přesvědčivý, případně – namítal-li to žalobce - zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013 - 20).

[24] Požadavek úplnosti a přesvědčivosti, který je kladen na posudky posudkových komisí, spočívá v tom, aby se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především pak s těmi, které namítá účastník uplatňující nárok na plný nebo částečný invalidní důchod, jakož i v tom, zda podaný posudek obsahuje náležité zdůvodnění svého posudkového závěru tak, aby byl tento závěr přesvědčivý pro soud, který nemá ani nemůže mít odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení plné invalidity závisí především (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003 - 54, č. 511/2005 Sb. NSS).

[25] V nyní posuzovaném případě krajský soud v odůvodnění obsáhle uvedl závěry posudkové komise, jež prováděla posouzení zdravotního stavu a pracovní způsobilosti stěžovatele. Zhodnotil jej jako objektivní, přesvědčivý a srozumitelný, neboť dle jeho názoru posudková komise řádně zhodnotila zdravotní stav stěžovatele na základě všech podkladů, které měla k dispozici a posouzení zdravotního stavu a stupně invalidity stěžovatele řádně zdůvodnila. Krajský soud vzal proto závěry posudkové komise za základ svého rozhodnutí a v souladu s výše uvedenou konstantní judikaturou rozhodl. Nelze tedy přisvědčit námitce stěžovatele, že rozhodnutí soudu je nepřezkoumatelné. Jak již bylo výše

uvedeno, soud nemá potřebné odborné znalosti, aby zdravotní stav stěžovatele sám přezkoumával a činil o něm samostatně jakékoliv závěry. Postupu krajského soudu nelze v tomto ohledu nic vytknout.

[26] Stěžovatel v kasační stížnosti nebrojil proti obsazení posudkové komise. Namítal však, že posudky, z nichž krajský soud vycházel, nejsou úplné, neboť se nezabývaly jeho poškozením sluchu a vysokým krevním tlakem.

[27] Posudková komise v posudkovém zhodnocení uvedla: *„Pokles sluchu byl v úrovni lehké nedoslýchavosti, vyšší krevní tlak nezpůsoboval žádné orgánové komplikace. Obě onemocnění tak nebyla posudkově rozhodná.“* Námitku stěžovatele, že se jeho komplikacemi posudková komise nezabývala, je tedy třeba odmítnout jako neopodstatněnou, neboť v posudkovém zhodnocení byla vypořádána.

[28] Nadto Nejvyšší správní soud dodává, že závěry posudku nejsou ani v rozporu s lékařskými zprávami, jak uvádí stěžovatel. Posudkové zhodnocení PK MPSV obsahuje shrnutí všech nálezů a lékařských zpráv od praktických lékařů stěžovatele, psychiatrických a psychologických vyšetření i záznamů z hospitalizací, ze kterých komise při hodnocení zdravotního stavu vycházela a její závěry s těmito nálezy korespondují. I v lékařských záznamech je patrná tendence zhoršování zdravotního stavu od roku 2000, kdy v psychologických vyšetřeních je úroveň psychické práceschopnosti udávána v roce 2000 bez známek narušení, v roce 2004 jako částečně snížená a v roce 2008 už jako nevyužitelná.

[29] Pokud stěžovatel dále uvádí, že jeho zdravotní stav nebyl vždy spolehlivě zjištěn a poukazuje na předchozí lékařský posudek, na jehož základě bylo shledáno, že nárok stěžovatele na invaliditu III. stupně vznikl k 1. 4. 2010, je třeba mu přisvědčit. Toto pochybení však bylo odstraněno na základě podnětu Veřejného ochránce práv již v rámci správního řízení, byl vyhotoven nový lékařský posudek, a plná invalidita, (od 1. 1. 2010 invalidita III. stupně) byla stěžovateli přiznána zpětně od 18. 12. 2008. Tato skutečnost je však nerozhodná pro posouzení tvrzení stěžovatele, že měl být uznán plně invalidním již od 23. 6. 2000.

[30] Závěrem k obecné námitce, že byl nesprávně posouzen stěžovatelův zdravotní stav, Nejvyšší správní soud shrnuje, že se jedná o stěžovatelův subjektivní pocit, který je však v rozporu se třemi shodujícími se objektivními posouzeními odborných lékařů a PK MPSV. V této souvislosti Nejvyšší správní soud odkazuje na rozsudek ze dne 14. 3. 2007, č. j. 3 Ads 93/2006 - 88, ve kterém kasační soud konstatoval, že „b*yl-li zdravotní stav žalobce posouzen dvěma posudky posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí, shodně uzavřenými s tím, že pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti žalobce činí 35 %, a nikoli - pro plnou invaliditu potřebných - minimálně 66 % (§ 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění), nemá subjektivní přesvědčení žalobce, že je „stoprocentně invalidní“ oporu ve výsledcích dokazování.*“

[31] V tomto případě tedy není možné přisvědčit stěžovateli, že krajský soud nesprávně hodnotil stěžovatelův zdravotní stav, neboť z posudku PK MPSV ze dne 13. 4. 2016, opravného posudku lékaře OSSZ Brno - venkov ze dne 26. 3. 2015, jakož i z posudku lékaře žalované ze dne 22. 9. 2015 vyplývají totožné závěry, které odůvodňují úsudek

žalované, že stěžovatel od 23. 6. 2000 do 18. 12. 2008 nesplňoval podmínky pro přiznání plného invalidního důchodu.

IV. Závěr a náklady řízení

[32] Stěžovatel se svými námitkami neuspěl. Jelikož Nejvyšší správní soud neshledal důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí ani z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[33] O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel ve věci neměl úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalované, které by jinak jakožto úspěšnému účastníkovi právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, pak v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. listopadu 2017

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu